

охоронили їх до тепер, ховали їх; друге, що колиб і бачили їх очі відважних Європейців, так шанси були такі, що вони ніколи не вертали ся з сих рівникових капканів смерти, щоб розповісти дивовижну казку; а третє й тому, що тубольці не переховали про них переказів, а радніше уважали ті руїни за небезпечні місця.

Але всеж ми дістали ся в сумні середини сих глибоко похованих лісових божниць. Вздовж цілої країни вмершої американс кої цивілізації, від Мексико крізь Центральну Америку аж до Перу, зістали ся твори штуки Ацтеків, Маїв і Інків, хоч ріжняться ся назвами, але в дійсности вони те саме і містять в собі одно спільне оповіданє.

Цитаделі, камінні будівлі і святині, поховані під деревами, або розсипаючись на боках горбів, доки вони самі стали здаватись горбами, були колись незвичайно штучною роботою пануючої тут раси, яка була по части войовничою, а в більшій мірі духовною. Ся раса, або каста, запанувала над плехим та підлягливим народом, колись войовничим, за помочию всеїстнуючої сили релігійних забобонів. Белике число людей жило так легко, як могло, під владою тієї касты. Правляча каста повирубувала на каміню історію своєї околиці; думають, що кожний камінь містить на собі історію повних п'ятьох років. Подвійний ряд тих ритованих камінів приводить до великої камяної божниці, котра